

Сіренко Т. М. Щодо питання емоційного настрою у підготовці співаків-початківців

У статті розглядаються процеси формування емоційного настрою у співаків-початківців. Підкреслюється значення діяльності вокаліста-виконавця.

Ключові слова: емоції, настрої, переживання, емоційне піднесення, збудження.

Сиренко Т. Н. К вопросу эмоционального настроения в подготовке начинающих певцов

В статье рассматривается процесс формирования эмоционального настроения у начинающих певцов. Выделяется значение эмоций в деятельности вокалиста-исполнителя.

Ключевые слова: эмоции, настроение, переживание, эмоциональный подъем, возбуждение.

Sirenko T. N. To a question emotional mood in the studding of novice singers

The article deals with the formation of emotional mood for novice singers. The importance of emotions are highlighted in the work of singer-performer.

Key words: emotions, mood, experience, emotional growth, excitement.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 378.011.3:78 – 051

Л. В. Скріпнікова

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

В сучасних умовах освітня сфера – одна з найважливіших пріоритетів країни, оскільки освітня політика як пріоритетна функція держави спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб та відіграє визначальну роль у модернізаційних і трансформаційних процесах теперішнього світу.

Результативне вирішення завдань підвищення якості підготовки майбутніх учителів музики, якості інфраструктури та навчального середовища поряд з прагненням до гарного керівництва та управління

відіграють важливішу роль в функціонуванні вищого навчального закладу музичного профілю.

Управління якістю підготовки майбутніх учителів музики вимагає забезпечення, поліпшення і підтримку, а також докази і гарантії необхідного рівня якості в усіх сферах діяльності вищого навчального закладу відповідно до вимог, що пред'являються до якості результату підготовки зі сторони держави, суспільства, тих, хто навчається, ринку праці та ін.

Аналіз попередніх досліджень свідчить про те, що питання управління якістю освіти були розглянуті в роботах Н. Селезньової, О. Субетто, В. Панасюк, О. Ігнат'євої, І. Підласого, В. Вікторова та ін., підвищення якості підготовки майбутніх педагогів висвітлені в працях В. Осадчого, Н. Володіної, В. Бобрицької та ін., основні вимоги до професійної підготовки майбутнього учителя музики сформульовані Л. Арчажниковою, Є. Красотіною, О. Ростовським, Г. Падалкою, О. Щолоковою, Ю. Алієвим та ін.

Один із можливих шляхів, що дозволяє вищим навчальним закладам музичного профілю підвищувати якість підготовки майбутніх учителів є постійне удосконалення змісту, форм і методів організації музично-педагогічної освіти. Аналіз літератури дає змогу констатувати, що використання сучасних технологій навчання, нових форм організації навчального процесу студентів-музикантів, нових взаємовідносин між викладачем та студентом, що визначені як педагогічний підхід до управління якістю підготовки майбутніх учителів музики не було предметом спеціального дослідження.

Мета статті – розкрити визначення «управління якістю» в освітній сфері, з'ясувати основні завдання музично-педагогічної освіти, що націлені на поліпшення якості підготовки майбутніх учителів музики.

Якість освіти та управління якістю освіти є визначальними для збереження і розвитку інтелектуального потенціалу України. Тому, перш за все, розглянемо різні інтерпретації поняття «управління якістю» стосовно освітньої діяльності. Так, О. Ігнат'єва під управлінням якістю освіти розуміє «безперервний процес впливу на навчальний процес з метою його структурно-функціональної оптимізації для досягнення мети освіти з максимальною результативністю та ефективністю» [1, с.180]. Сучасні науковці І. Підласий, К. Крутий та ін. визначають, що особливістю управління якістю освіти є освоєння інновацій розвивального характеру, побудова особистісно-орієнтованої системи навчання, використання активних технологій навчання з метою стимулювання особистісного розвитку кожного студента [2, с.3]. В. Вікторов розглядає управління якістю освіти як спрямований процес, що з одного боку має забезпечувати якість внутрішніх параметрів процесу і результату навчання учнів і студентів, задоволення їхніх освітніх потреб і сподівань щодо здобуття належної компетентності і життєво значущих рис особистості, а з іншого – бути спрямованим на поліпшення використання ресурсів у забезпеченні

якості освіти та підвищення ефективності функціонування системи освіти загалом, тобто на її зовнішні параметри як соціальної системи [4]. У вузькому розумінні управління якістю освіти розглядається як управління якістю підготовки фахівців з вищою освітою. Таким чином, управління якістю освіти визначається в забезпеченні, поліпшенні необхідного рівня якості по відношенню до всіх об'єктів та процесів в освіті.

Вирішення завдань управління якістю підготовки майбутніх учителів музики неможливе без опори на особливості музично-педагогічної освіти, яка представляє собою «процес і результат духовно-практичного осягнення перетворюючих і гуманістичних функцій музики, спрямований на розвиток особистості майбутнього учителя в усьому багатстві виявів її ціннісних ставлень до явищ художньо-естетичної культури, до суспільства в цілому» [5, с.83].

Забезпечення сучасної якості підготовки повинно здійснюватися у відповідності з новою освітньою парадигмою (гуманістичною). Як зауважує О. Ростовський, зміна парадигми музично-педагогічної освіти має вплинути і на спрямованість професійної підготовки майбутнього учителя музики, завдяки чому майбутній учитель матиме розвинене художньо-образне бачення світу, досвід емоційно - ціннісного ставлення до творів мистецтва та достатній рівень музично-педагогічної культури, щоб бути здатним на гуманістичних засадах формувати музичну культуру школярів [6, с.20].

Суттєвого значення при удосконаленні якості підготовки майбутніх учителів музики набувають вирішення завдань, пов'язаних з впровадженням нових форм та технологій навчання.

Наявність індивідуальної форми навчання як базової для спеціальних музичних дисциплін (основний інструмент, диригування, вокал) залишається незмінною і при цьому, як зазначає О. Щолокова, надає змогу розширяти можливості процесу формування професійно-особистісних рис майбутнього учителя музики, а також забезпечує широку перспективу вибору навчальної теоретичної та практичної музичної інформації [7].

Впровадження інформаційних технологій (комп'ютерні технології, Інтернет - середовище) в систему підготовки майбутніх учителів музики орієнтує на перегляд традиційних форм навчання, що надає можливості для збільшення обсягу навчальних завдань творчого, дослідницького характеру та урізноманітнення форм представлення навчально-музичного матеріалу. Так В. Олійник вважає, що комп'ютер як інструмент для роботи з музичними програмами навчального змісту відкриває широкі можливості для використання в навчальному процесі найрізноманітніших програм інструктивно-педагогічного і контролюючого плану, а в сполученні з MIDI-клавіатурою може відігравати роль електронного музичного інструмента [8, с.251].

Отже, комп'ютерні технології допомагають створювати нові форми музично-педагогічної підготовки та надають можливість майбутньому

учителю музики використовувати їх в подальшому як на уроці в школі, так і під час позаурочної діяльності.

Важливим завданням музично-педагогічної освіти в контексті вдосконалення навчального процесу є перехід до кредитно-модульної системи навчання. При цьому, кредитно-модульна система організації навчального процесу це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Нова організація навчального процесу спрямовується на врахування всіх видів робіт та здобутків студента-музиканта під час навчання у вищому навчальному закладі. Важливим аспектом підготовки майбутнього учителя музики є його участь у різноманітних конкурсах, концертах, музичних олімпіадах, наукових конференціях тощо. Урахування усіх досягнень майбутнього учителя музики, а не тільки навчального навантаження стає найважливішим показником його творчої та практичної діяльності.

Змінення традиційного навчального процесу в особистісно орієнтований передбачає, що на зміну «суб'єкт-об'єктивним» відносинам приходять «суб'єкт – суб'єктивні» відносини між викладачем та студентом, в яких домінує взаємовигідний обмін особистісними думками і досвідом. Це зумовлює потребу діалогу, який становиться в контексті гуманістичної освітньої парадигми домінуючою формою навчального спілкування.

В музичній навчальній діяльності діалог є динамічним засобом одержання нової інформації, в процесі якого відбувається мобілізація внутрішніх потенційних творчих можливостей майбутнього учителя (музичні здібності, знання, вміння, навички, творчі якості, художньо-образне мислення тощо), творчий пошук інтерпретації музичних творів, опанування музичними доробками вокальної, хорової, інструментальної спадщини. Діалог сприяє вирішенню важливого завдання – підводить майбутнього музиканта-педагога до розуміння того, що будь-яке судження про ті чи інші життєві та професійні явища, проблеми – це результат зусиль його особистості, його душі, активного проникнення в сутність цих явищ. Саме в ситуації діалогу музикант як носій Істини, Добра, Краси забезпечує гармонійне поєднання загальної і професійної підготовки музиканта-педагога [9, с. 106].

Таким чином, педагогічний підхід в управлінні якістю підготовки майбутніх учителів музики – це діяльність, яка передбачає забезпечення умов для підвищення рівня професійного становлення й особистісного зростання майбутнього учителя музики, що пов'язана зі змістом, формами і технологіями підготовки фахівця.

Подальшого наукового дослідження потребує розробка системи управління якістю підготовки майбутніх учителів музики на основі міжнародного стандарту ISO 9000, заслуговують на вивчення основні принципи якості, покладені в основу вищеназваного стандарту.

Список використаної літератури

- 1. Игнатъева Е. Ю.** Менеджмент знаний в управленнии качеством образовательного процесса в высшей школе: монография / Е. Ю. Игнатъева : НовГУ имени Ярослава Мудрого. – Великий Новгород, 2008. – 280 с.
- 2. Подласый И. П.** Педагогика. Новый курс : Ученик для студ. пед. вузов : В 2 кн. – М. : ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1 : Общие основы. Процесс обучения. – 576 с. – 474 с.
- 3. Крутий К. Л.** Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі : Монографія. – Запоріжжя : ТОВ “ЛПКС” ЛТД, 2006. – 172 с.
- 4. Вікторов В. Г.** Проблеми управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_52/Viktorov.htm
- 5. Ростовський О. Я.** Проблеми і перспективи музично-педагогічної освіти в Україні / О. Я. Ростовський // Педагогічні науки. Учитель музики – хормейстер в школі : зб. наук. праць. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2001. – С. 83-89.
- 6. Ростовський О. Я.** Теоретичні основи методики викладання музичної педагогіки майбутнім учителям музики / О. Я. Ростовський // Наукові записки. – Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. – № 3 : Психолого-педагогічні науки. – С. 18-21
- 7. Щолокова О. П.** Якість мистецько-педагогічної освіти як наукова проблема [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/Ped/2011_1/Schol/pdf
- 8. Олійник В. Ф.** Сучасні комп'ютерні технології та музичні програми навчального змісту / В. Ф. Олійник // Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика». – Вип. 1. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2009. – С. 250-254
- 9. Олексюк О. М.** Діалог у музично-педагогічній аксіосфері / О. М. Олексюк // Сучасна мистецька освіта: реалії та перспективи : [зб. наук. праць]. – Київ-Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. – С. 101 – 108.

Скріпнікова Л. В. Педагогічний підхід до управління якістю підготовки майбутніх учителів музики у вищих навчальних закладах

У статті розкрито поняття «управління якістю» в освітній сфері, представлено основні завдання музично-педагогічної освіти, спрямовані на удосконалення навчального процесу студентів-музикантів, що визначені як педагогічний підхід до управління якістю підготовки майбутніх учителів музики. Автор виявляє значення нових технологій в системі сучасної освіти, підкреслює важливість переходу на кредитно-модульну систему навчання та особистісно орієнтованого навчання.

Ключові слова: управління якістю, музично-педагогічна освіта, педагогічний підхід, учитель музики.

Скрипникова Л. В. Педагогический подход к управлению качеством подготовки будущих учителей музыки в высших учебных заведениях

В статье раскрыто понятие «управление качеством» в образовательной деятельности, представлены основные задачи музыкально-педагогического образования, нацеленные на усовершенствование учебного процесса студентов-музыкантов, которые определены как педагогический подход к управлению качеством образования будущих учителей музыки. Автор выявляет значение новых технологий в системе современного образования, подчеркивает важность перехода на кредитно-модульную систему обучения и личностно ориентированного обучения.

Ключевые слова: управление качеством, музыкально-педагогическое образование, педагогический подход, учитель музыки.

Skripnikova L. V. Pedagogical approach to education quality management of future teachers of music in higher educational establishments.

In the article a concept «quality management» is exposed in educational activity, the basic tasks of musical pedagogical education, aimed at the improvement of educational process of students-musicians which are certain as a pedagogical approach to a quality of education of future music masters management, are presented. The author reveals the importance of new technologies in modern education, stresses the importance of the shift in the credit-modular system of learning and learner centered education.

Key words: quality management, musical pedagogical education, pedagogical approach, teacher of music.

Стаття надійшла до редакції 29.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК:378.016:784

О. Є. Старовойтова

**УМОВИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ
ЗІ СТУДЕНТАМИ-ВОКАЛІСТАМИ
З ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ГОЛОСУ**

Радикальні перетворення в Україні, докорінні реформи в галузі освіти, практика життя, диктують нові вимоги до системи знань з професійної підготовки кваліфікованих кадрів. У зв'язку з цим подальшого розвитку потребує становлення процесу підготовки спеціалістів-вокалістів, які досконало володіють своєю професією та